

МИР

НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКИЙ
ЖУРНАЛ

№ 4 осень 2013

ГУМАННОЙ ПЕДАГОГИКИ

ЗАПОРОЖСКОЕ ОБЛАСТНОЕ ОТДЕЛЕНИЕ
«ВСЕУКРАИНСКОЙ КУЛЬТУРНО-ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ АССОЦИАЦИИ ГУМАННОЙ ПЕДАГОГИКИ»

*Воспитание в это не светлое время есть
спасение душ подрастающих людей*

(Из Манифеста Гуманной Педагогике)

На обложке:

«Школа будущего». Конкурс рисунков на асфальте ЗУВК «ОСНОВА», г. Запорожье

ИСТИНЫ ГУМАННОЙ ПЕДАГОГИКИ	
Учитель Культуры	4
Образ учителя и культурное наследование	7
ВДОХНОВЛЕННЫЕ МАНИФЕСТОМ	
Приближение	8
ДЕТСКАЯ СТРАНИЧКА	
.....	12
ИСТОКИ ГУМАННОЙ ПЕДАГОГИКИ	
Человек, сохранивший радугу детства!	15
МАСТЕРСКАЯ ГУМАННОЙ ПЕДАГОГИКИ	
Теория и творческая практика Манифеста	
гуманной педагогики	25
«Математическая Илиада»	26
Неиссякаемый огненный источник	27
У пошуках краси	29
НАШ КАЛЕНДАРЬ	
Завещание Льва Толстого	32
ПРОСТРАНСТВО КУЛЬТУРЫ	
Ребёнок — существо радостное: он родился,	
чтобы радоваться и радовать	37
Спортивный праздник «Золотой ключик»	37
«Путешествие с Терпсихорой»	39
ОСОЗНАННОЕ РОДИТЕЛЬСТВО	
Роль отца в воспитании детей особенная	43
Письма к сыну	43
Про виховання лицарів	48
РАБОТА НАД ОШИБКАМИ	
Порой и такое случается	50

МИР гуманной
ПЕДАГОГИКИ

Учредитель

Светлана Розенкова
095 175 7152

Издатель и распространение

Анна Нестеренко
098 661 9765
69093, Запорожье, а/я 6116

Редакция

Иван Нестеренко
097 226 4668, neivka@ukr.net

Светлана Розенкова
093 825 7287, vr_50@mail.ru

Елена Мамулькина
098 738 1614, volhvy@mail.ru

Мила Гасанова
097 503 5097

При содействии

Запорожского областного отделения
«Всеукраинской культурно-
образовательной ассоциации Гуманной
Педагогики»

Цена договорная.
Выходит три раза в год

Свидетельство о регистрации
33 №1086-361-Р от 12.11.2012

Подписано в печать
17.11.2013

Печать X-Print
Заказ № 13-005. Тираж 300 экз.

© Мир Гуманной Педагогики, 2013.

Ответственность за достоверность рекламной информации несет рекламодаделец. Редакция может не поддерживать точку зрения авторов. Авторы несут ответственность за достоверность информации. Редакция оставляет за собою право редактировать представленные тексты. Все права на статьи, иллюстрации, другие материалы принадлежат авторам и издателю и охраняются законом. Воспроизведение в любой форме в целом или частями любых материалов журнала без предварительного письменного разрешения издателя ЗАПРЕЩЕНО.

© Дизайн и верстка Ondric studio, 2013
067 802 4392, ondric.com

Розенкова Светлана Валентиновна,
 учитель русского языка и литературы ЗУВК «Основа», г. Запорожье,
 учитель-методист, «Отличник образования Украины».

Про виховання лицарів

(батьківські збори)

Щоб стати чоловіком, недостатньо ним народитися ...
 (Рудакі)

Милі жінки! (Не секрет, що на всі збори в школу ходять саме мами). Ви ніколи не замислювалися, чому за кордоном чоловіки прагнуть одружуватися на слов'янках? Сучасна статистика визначила, що слов'янські жінки витриваліші, вірніші у почуттях і характері, з «нічого» можуть зробити «щось» у будинку, у своїй зовнішності,.. тому що їм немає за ким «сховатися», захиститися в цьому світі, крім самих себе. Хоча саме слов'янський вираз «бути заміж» означає бути «за чоловіком».

Дозвольте приклад з досвіду роботи однієї вчительки молодших класів. Обговорення казки «Фініст, Ясний Сокіл»... Марьюшка, наречена Фініста, йде, шукає його, «три пари чобіт стоптала, три ціпки залізних зламала»... А що ж Ясний Сокіл?.. — «Кому я дорогий, той мене знайде...».

Діти, а чому Фініст не шукає зустрічі з Марушкою? (Зверніть увагу на відповіді малят!)

- * Він зачарований!
- * Його хочуть одружити на іншій, вона теж красива!..
- * У казці завжди сильний допомагає слабкому, Марушка — сильна.

Ось вона, геніальна відповідь! Ви тільки вдумайтеся! І це не повинне бути ні причиною гордості за головну героїню, ні кпинів над Ясним Соколом. Це привід для дуже серйозних жіночих роздумів. Відкіля в хлопців, що голяться, стільки дитячого інфантилізму? Це ми, дорогі мами, у цьому винні.

Спартанських дівчаток виховували, як хлопчиків: вони брали

участь у військових іграх, для них були спеціальні вправи. І, як стверджують історики, у Спарті було немислиме порушення подружньої вірності. Одна іноземка дорікнула спартанським жінкам: мовляв, тримаєте своїх чоловіків під каблуком. Історія донесла до нас горду відповідь спартанки: «Ми також єдині жінки, що дають світові чоловіків».

Справді, як ні дивно, але мужність у юнакові, хлопчикові, чоловікові здатна пробудити лише представниця прекрасної половини роду людського. У словах, жестах, ході, зовнішньому вигляді вона визначає рівень моральності у статевих відносинах.

Поміркуємо все-таки... Яка не велика роль матері в житті людини, але будинок ми називаємо «батьківським», і землю, де народилися, — «батьківщиною». Чого б варто було дароване матір'ю життя, якщо батько не був би готовий захистити його?..

Чоловіка прикрашає шляхетність. Говорячи про справжнього чоловіка, уживають старе слово — «лицар». Воно ввійшло в життя як символ шляхетності, кришталеві чесності, безкорисності і мужності. Але де ж лицарі зараз? Чи потрібні і необхідні вони сучасному суспільству? (Тут можна використовувати матеріали творів учнів).

Відповідь напрошується негативна?.. «Моїй дитині лицарських переконань не вижити». Ну, а якщо так: «Ви самі хотіли б бути заміж за лицарем?» А щоб вашій дочці трапився істинний лицар?.. Як змінюється наша відповідь!..

Стриманість, цілковите самовладання, великодушність, порядність, працьовитість, вірність... (у дружбі, у любові, ідеалам). Як же виховати ці якості в наших хлопчиків?

Спробуємо йти від протилежного. Батьки бажають, наприклад, щоб син став знаменитим полководцем, дослідником, ученим, мандрівником, просто цікавою, гарною людиною. А самі, кутаючи його, не пускають грати, усе вирішують за нього, панькаються, створюють йому тепличні умови. І раптом — настав час йти в школу, перша «шкарлупа» луснула: треба вміти захистити себе, когось слабкого, а навички немає. Так, у книгах і сама дитина читала, і дорослі йому читали, яким був Олександр Македонський або Юлій Цезар, або Тур Хеєрдал, або Горацій, або Ю. Гагарін... Але був і досвід: після дощу гуляти не можна: можна підхопити застуду; набити морду Вітьку у дворі за те, що бездомних кошенят кривдить, небезпечно: сам можеш одержати ляпаса, та ще й удома покарають...; у Клуб юних космонавта — тільки з бабусею: їхати три зупинки! Щодня, проводжаючи і зустрічаючи зі школи, портфель першокласника несе... мама, бабуся — чи не правда, знайома картина?

От і бачить хлопчик, що бути лицарем трохи важко. Та й навіщо? І так тебе люблять. І навряд чи не марними тепер будуть найкращі наставлення — досвід показав дитині зовсім інше.

Треба створювати ситуації, провокувати вибір: як вчинити? Тільки так, за влучним виразом Я.А. Коменського, можна «не

тільки нафарширувати дитину знаннями, як рибу, але й зробити так, щоб ця риба «ще і попливла».

І ще одне. У чоловіка зараз є лише одна можливість зберегти глибоку повагу з боку домочадців і оточуючих: постійно підтримувати свій авторитет справами «золотих рук», турботою в домі, увагою до дружини — вчасно потурбуватися про продукти, зуміти зробити необхідний ремонт, не час до часу, а завжди ве-

сти педагогічно правильну лінію виховання дітей, одним словом, поводитися так, щоб усі домашні відчували, що цей будинок — батьківський.

Надзвичайно важливо, щоб хлопчик, юнак відчував, розумів, що він не «майбутній» чоловік, він уже чоловік, і тому кожного моменту повинен бути самостійним, уміти брати тягар відповідальності на себе, вивчитися якого-небудь ремесла якомога раніше.

Тривале дитинство йде від звички жити під маминим (бабусиним) крильцем, від небажання дорослішати.

З моменту народження треба ставитися до хлопчика як до надії, опори й захисту, не стільки повторюючи це на словах, скільки підкреслюючи всім способом його життя. При цьому зовсім не обов'язково позбавляти його любові, ласки, ніжності (заміняючи все це суворістю або жорсткістю поводження) — навпаки...

ДОДАТОК

Рыцари жили по правилам Верности, Чести и Долга.

Выброшен так, как старый хлам Кодекс этот без толка.

Смысл потеряли символы Знаки. Гербы. Эмблемы.

Те, что когда-то красиво вели На подвиг, забыли затем мы.

Села цивилизация Истинную культуру.

И наступила инфляция Всех идеалов Артура.

Примітка 1

Готуючись до цих батьківських зборів, цікаво провести з юнаками «мальчишник», на якому запропонувати хлопцям кілька (але краще — кожному) ситуативних завдань: «Як вчинеш ти?...», «Твоя думка стосовно певного вчинку?». Написати з дівчатками і хлопчиками твір-мініатюру «Кого можна вважати лицарем? Чи є лицарі в нашому класі? Чи потрібні лицарі в сучасному житті?».

Можна заздалегідь запропонувати хлопцям анкету-тест: «Чи вольова ви людина?» або: «Якості, без яких немає справжнього чоловіка», а на «мальчишнику» обговорити їх.

Усі ці матеріали можна тактовно використовувати в бесіді з батьками.

Примітка 2

Тест «Чи вольова ви людина?»

Якщо на питання відповідає «так», поставте 2 бали; якщо «не знаю», «утрудняюся», «іноді трапляється» — 1 бал; якщо «ні» — 0 балів. Сума отриманих балів дасть уявлення про вашу волю.

1. Чи здатні ви завершити роботу, якщо вона вам не цікава?
2. Чи без особливих зусиль долаєте ви внутрішній спротив, коли потрібно зробити щось неприємне?
3. Коли потрапляєте в конфліктну ситуацію вдома або в школі, чи спроможні ви опанувати себе настільки, щоб подивитися на ситуацію об'єктивно?
4. Якщо Вам прописана дієта, чи можете ви долати кулінарні спокуси?
5. Чи зможете ви встати вранці раніше, ніж звичайно, як задумали напередодні, якщо робити це не обов'язково?
6. Чи залишитеся ви на місці події, щоб дати свідчення?
7. Чи швидко відповідаєте на листи?
8. Чи зумієте ви, незважаючи на страх, не змінити свого наміру йти до зубного лікаря? летіти літаком?
9. Чи будете приймати дуже неприємні ліки за наполяганням лікаря?
10. Чи дотримаєте обіцянку, дану зопалу, незважаючи на її обтяжливість для вас?
11. Чи без вагань ви вирушаєте в ділову поїзду до незнайомого міста?

12. Чи суворо дотримуєтеся розпорядку дня?

13. Чи з осудом ставитеся до бібліотечних боржників?

14. Чи відкладете термінову роботу заради цікавої телепередачі?

15. Як би вам не було образливо, чи зможете ви перервати сварку і замовчати?

0–12 балів — Із силою волі у вас не все гаразд. Ви робите те, що легше, цікавіше; до обов'язків ставитеся «абияк».

13–21 — Сила волі середня. Можете долати перешкоди, що зустрілася на шляху, але, побачивши, що обхідний шлях легше, скористаєтеся ним. З доброї волі зайві обов'язки на себе не візьмете.

22–30 — На вас можна покластися, ви не підведете. Але іноді ваша твердість і непримиренна позиція щодо непринципових питань заважає оточуючим.

Примітка 3

Цікаво заздалегідь (до «мальчишника» і зборів) звернутися до мам і попросити написати їх про лицарський учинок їхніх чоловіків. А потім, не називаючи прізвищ, розповісти про нього на уроці «Екології душі», присвяченому лицарству.

У період підготовки до цього уроку можна провести «Лицарський турнір» між хлопчиками в класі, суддями ж виступатимуть усі дівчатка.